

LINNAN OMISTAJAN KÄSIKIRJA

NÄIN RAKENNAT, YLLÄPIDÄT JA
PUOLUSTAT VARAUTUMISEN VALTAKUNTAASI

Janne Nevalainen

Linnan omistajan käsikirja

—

Näin rakennat, ylläpidät ja puolustat
varautumisen valtakuntaasi

Janne Nevalainen

Omistettu perheelleni. Yhdessä me rakensimme linnan.

SISÄLLYSLUETTELO

OSA 1 - Johdanto linnaan

Miksi varautuminen on nyt tärkeämpää kuin koskaan?	7
--	---

OSA 2 - Linnasi rakentaminen

Linnasi huoneet - Elämäsi osa-alueet hallinnassa	12
Kaivo - Vesihuollon turva ja elämän lähde	17
Ruokavarasto - Kotivara ja ruokaturvan tuki	22
Keittiö - Ruoan valmistaminen olosuhteista riippumatta	26
Kasvihuone - Omavaraisuus alkaa yhdestä siemenestä	31
Lääkintäasema - Terveysturva arjessa ja kriiseissä	34
Käymälä - Hygieniä ja jätehuolto turvaavat terveytesi	37
Kirjasto - Tiedot ja taidot tekevät sinusta vähemmän riippuvaisen	41
Paja - Rakentamisen ja korjaamisen taito	44
Harjoitussali - Fyysinen kunto on linnasi perusta	47
Kuulutussali - Toimivat yhteydet pitävät sinut ajan tasalla	50
Takkahuone - Lämpö pitää sinut toimintakykyisenä	54
Tuulimylly - Energia pitää linnasi elossa	59
Hallintohuone - Suunnittelu, päätökset ja vastuu	64
Rahaholvi - Taloudellinen vapaus ja liikkumavara	68
Perintösali - Jatkuvuus ja perinnön jättäminen	72

OSA 3 - Linnasi puolustus ja pakoreitti

Turvallisuutta ja suojaa	77
Tähtystystorni - Uhkien havainnointi ja tilannetietoisuus	79
Vallihauta - Ensimmäinen puolustuslinja	83
Linnan muurit - Toiminnallinen suoja arjessa ja kriisissä	88
Salakäytävä - Poistumissuunnitelma ja Bug Out -strategia	91

OSA 4 - Kriisit ovat hyökkäyksiä linnaasi vastaan

Kriisit koettelevat linnaasi - kun puolustus joutuu tositetiin	98
PACE-malli - Neljä tasoa varautumisessa	104
Itsearviointi - Kuinka vahva linnasi oikeasti on?	108

MYRSKYN JÄLKEEN

Jälkipuhe - Linnasi portilla	111
------------------------------	-----

LISÄMATERIAALIT

113

Huomautus lukijalle

Tämän teoksen sisältö on koottu huolellisesti, ja sen tiedot perustuvat kirjoitushetken parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Kirjoittaja ei kuitenkaan vastaa mahdollisista virheistä, puutteista tai tulkintaeroista. Jokaisen lukijan vastuulla on tarkistaa ajankohtaiset tiedot ja ohjeet viranomaislähteistä tai asiantuntijoilta ennen päätöksentekoa tai toimintaan ryhtymistä.

Tämä teos ei ole viranomaisten julkaisu, eikä se korvaa virallisia ohjeita, suosituksia tai lainsäädäntöä. Esitetyt näkökulmat ja neuvot ovat kirjoittajan henkilökohtaisia näkemyksiä ja tarkoitettu yleiseksi tiedoksi ja inspiaraatioksi varautumisen kehittämiseen.

© 2025 Janne Nevalainen. Kaikki oikeudet pidätetään.

Tämä teos on suojattu tekijänoikeuslailla. Sisällön osittainenkin kopiointi, levittäminen tai muokkaaminen ilman tekijän kirjallista lupaa on kielletty, ellei toisin mainita. Kaikki oikeudet, mukaan lukien digitaalinen ja painettu uudelleenjulkaisu, pidätetään.

Kirjan sisällön tuottamisessa on hyödynnetty tekoälyä (AI) kirjoittamisen tukena. Tekoälyä on käytetty ideoiden kehittämiseen, muotoiluun ja tekstin luonnosteluun sekä kuvien luomiseen. Lopullinen teksti pohjautuu kuitenkin kirjoittajan omiin teksteihin, kokemukseen ja asiantuntemukseen. Kaikki tekoälyn tuottama sisältö on tarkastettu, muokattu ja hyväksytty kirjoittajan toimesta.

ISBN: 978-952-80-2838-3

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100
Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

Kirjan kotisivut: www.turvahuone.fi

Esipuhe

Olen opiskellut häiriötilanteisiin varautumiseen liittyviä aiheita useiden vuosien ajan. Näiden vuosien aikana olen kuullut samat neuvot satoja kertoja. "Hanki vettä." "Osta taskulamppu." "Varastoi ruokaa." Nämä ovat hyviä neuvoja – mutta samalla ne kuulostavat rikkinäiseltä levyltä, joka toistaa itseään kriisistä toiseen.

Ongelma ei ole neuvoissa, vaan tavassamme ajatella. Useimmat meistä reagoivat vasta, kun jokin uhkaa meitä. Ostamme tarvikkeita kaappiin uutisten pelästyttämänä– ja lopulta ne unohtuvat kun arki palaa entiseen rytmiinsä. Mutta pelkkä uhkiin reagointi ei enää riitä. Tarvitsemme kestävän elämäntavan, joka toimii päivästä toiseen auttaen meitä olemaan valmiimpia ongelmatilanteisiin ja hyötymään samalla ponnisteluistamme myös arjessa.

Moderni varautuminen ei ole panikointia synkkien uutisten keskellä, vaan osa arkea, joka tukee meitä joka päivä – riippumatta siitä mitä huominen tuo tullessaan. Tämä kirja syntyi kyseisestä ideasta. Kirja ei ole vain lista ostettavia asioita tai ohjeita hätätilanteisiin. Sen tarkoituksena ei ole antaa ohjeita esimerkiksi luonnossa selviytymiseen. Tämä teos on suunnitelma jokapäiväiseen elämään, joka kestää niin hyvinä kuin huonoinakin aikoina. Rakennetaan suunnitelma yhdessä - yksi askel ja päivä kerrallaan.

Mukanasi matkalla,

Klaukkala 19.10.2025

Janne

OSA 1

JOHDANTO LINNAAN

Miksi varautuminen on nyt tärkeämpää kuin koskaan?

Maailma on muuttunut. Aiemmin yhteiskunnallisiin ongelmatilanteisiin varautuminen nähtiin pelkästään viranomaisten tehtävänä, ja yksityishenkilöiden omat panostukset varautumiseen nähtiin lähinnä pienen ihmisryhmän erikoisena harrastuksena. Pelastuslaitokset, poliisi ja armeija huolehtivat turvallisuudesta, ja tavallisten kansalaisten ei tarvinnut huolehtia asiasta. Mutta maailma on muuttunut vuosien aikana: kriisit voivat iskeä nopeammin kuin koskaan ja niiden vaikutukset saattavat olla syvempiä kuin olemme aikaisemmin tottuneet kuvittelemaan. 2020 -luku on opettanut meille karuja läksyjä:

- Koronapandemia muutti maailman yhdessä yössä.
- Ukrainan kriisin myötä tullut energiapula nosti sähkölaskut pilviin.
- Toimitusketjut katkesivat ja kauppojen hyllyt tyhjenivät.
- Kyberhyökkäykset pysäyttivät kokonaisia yhteiskuntia.
- Informaatiovaikuttaminen hämärsi totuuden ja valheen rajat
- Sota palasi Eurooppaan ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin.

Nämä tapahtumat ovat osoittaneet, kuinka haavoittuvaisia olemme todellisuudessa. Jokapäiväinen elämämme lepää monimutkaisissa riippuvuuksissa: sähköä tulee pistorasiasta, ruokaa löytyy kaupan hyllyltä ja tieto kulkee verkossa maailman toiselle puolelle silmänräpäyksessä. Mutta vain yksi järjestelmähäiriö tai tuhansien kilometrien päässä tehty päätös voi riittää katkaisemaan ketjun.

Resilienssi – vahvuutta yksin ja yhdessä

Resilienssi tarkoittaa kykyä sopeutua, selviytyä ja toipua. Yksilönä se on sisäistä joustavuutta ja rohkeutta – suunnitelmasi ei kaadu ensimmäiseen vastoin käymiseen jonka kohtaat. Yhteisön tasolla se on kykyä auttaa ja tukea toisia, rakentaa verkostoja ja turvaverkkoja.

Kriisi ei pysähdy kotiovelle. Se vaikuttaa myös perheeseesi, ystäviisi ja naapureihisi. Kun yhä useampi ihminen panostaa varautumiseen, syntyy kansalaisresilienssiä: tavallisten ihmisten muodostama turvaverkko, joka ei nojaudu vain viranomaisiin. Resilienssi ei siis ole vain sitä, kuinka hyvin selviät haastavasta tilanteesta. Se on myös sitä, kuinka hyvin pystyt auttamaan muita. Mitä useammalla yksilöllä ja perheellä on varautumisen

perusteet kunnossa, sitä paremmin myös yhteiskuntamme kestää sitä kohtaavat haasteet.

Moni välttelee varautumisen aloittamista, koska se voi tuntua synkältä tai pelottavalta. Mieleen nousevat helposti kuvat bunkkereista ja pöydälle pinotuista säilyketölkkien kasoista. Totuus on kuitenkin että nykypäivän "preppaus" eli varautuminen on kaukana näistä mielikuvista. Modernit haasteet ovat nostaneet kotona tapahtuvan varautumisen uuteen arvostukseen. Se on arkipäiväistä viisautta – yhtä itsestäänselvää kuin turvavyön kiinnittäminen autossa tai ulko-oven lukitseminen kotoa lähtiessä.

Kun tiedät asioidesi olevan järjestyksessä, uskallat ottaa hallittuja riskejä, kokeilla uutta ja elää rohkeammin. Maailman kaaos tuntuu hallittavammalta, kun kotisi tarjoaa turvasataman. Valmiiksi varautunut ihminen ei panikoi kuullessaan huonoja uutisia. Hän hengittää syvään, arvioi tilanteen ja ryhtyy toimiin. Se tuo mielenrauhaa, jota ei voi ostaa rahalla.

POHDITTAVAKSI

- Selviäisitkö kolme päivää ilman sähköä, juoksevaa vettä tai internetiä?
 - Entä viikon? Entä kuukauden?
 - Mikä on yksi pieni askel, jonka voisit ottaa jo tänään vahvistaaksesi omaa varutumistasi?
-

Varautumisen linna – metafora elämän hallinnalle

Jokainen meistä rakentaa elämämme jonkin perustan päälle. Näitä voivat olla esimerkiksi vakaat tulot, perhe, vauraus, terveys tai yhteisö. Tässä kirjassa ajattelemme elämämme kokonaisuutta kuin linnaa.

Varautumisen linnassa jokainen huone edustaa yhtä elämän osa-aluetta. Kun linnasi huoneet ovat kunnossa, linna kestää myrskyt ja hyökkäykset. Jos jokin huone ei ole kunnossa, koko linnan puolustus vaarantuu. Rakentaessasi linnaasi, rakennat samalla kestävämpää elämää. Kun linna on kunnossa, sen asukkaat voivat elää rauhallista elämää sen suojassa.

Monet varautumisoppaat keskittyvät yksittäisiin asioihin: veden varastointiin, ruokavarastoon tai taskulamppuihin. Nämä ovat tärkeitä asioita, mutta ilman kokonaisuutta ne jäävät irrallisiksi palasiksi. Ne ovat kuin huonekalut ilman taloa - hyödyllisiä mutta irrallisia.

Linnametafora antaa sinulle kokonaiskuvan. Se auttaa ymmärtämään, että varautuminen ei ole vain tarvikkeita – se on myös taitoja, asennetta ja yhteisöllisyyttä. Jokaisella huoneella on oma tehtävänsä, ja jokainen näistä huoneista voi osoittautua kriittiseksi kun sitä tarvitaan.

Varautumisen kasvupolku – neljä tasoa itseymmärryksen syventämiseksi

Varautuminen ei ole kaikki-tai-ei-mitään -päätos, jossa hypätään suoraan syvään päätyyn. Se on kasvun polku, jossa jokainen vaihe rakentuu edellisen päälle ja luo pohjan seuraavalle. Nämä tasot eivät ole lukittuja lokeroita, vaan virstanpylväitä: voit olla eri tasoilla eri elämänalueilla. Varautuminen voidaan jakaa neljään pääasialliseen tasoon:

1. Riippuvainen mutta tiedostava

Et ole vielä ryhtynyt konkreettisiin varautumistoimiin, mutta olet alkanut ymmärtää, kuinka haavoittuvainen voit olla luottaessasi vain ulkoisiin järjestelmiin. Tämä tietoisuuden herääminen on tärkeä askel – moni ei koskaan pääse edes näin pitkälle. Epämukava havahtuminen on itse asiassa alku muutokselle.

2. Oppiva ja kehittyvä

Otat ensimmäiset askeleet: teet pieniä hankintoja, järjestät kotiasi uudelleen, opit, kokeilet ja epäonnistut. Tässä vaiheessa harjoittelet – eikä kaiken tarvitse toimia täydellisesti. Tärkeintä on, että olet liikkeellä ja opit koko ajan lisää.

3. Toimintakykyinen ja itsenäinen

Sinulla on jo vahva perusta: varusteet, taidot ja henkinen valmius selviytyä monista häiriöistä ilman ulkopuolista apua. Varautuminen ei enää tunnu irralliselta harrastukselta vaan luonnolliselta osalta arkea. Olet rakentanut itsellesi elämää, joka kestää myös häiriöitä.

4. Omavarainen ihminen

Olet oppinut suunnittelemaan ja toimimaan myös epävarmuuden keskellä. Pystyt auttamaan muita, teet pitkän aikavälin ratkaisuja ja näet mahdollisuuksia siellä, missä muut näkevät uhkia. Et ole immuuni haasteille, mutta sinulla on syvä luottamus omiin kykyihisi ja resursseihisi. Tässä vaiheessa sinusta tulee voimavara muillekin.

Tämän mallin tarkoitus ei ole luoda painetta etenemiseen tai epäonnistumisen tunnetta jos jokin linnasi osa-alue ei ole vielä kunnossa. Jokainen taso tuo mukanaan omaa varmuuttaan ja vapauttaan. Tarkoitus

on tunnistaa, missä olet nyt – ja minne haluat seuraavaksi edetä.

Muista, että valmiimman elämän kehittäminen on henkilökohtainen matka. Jonkun muun henkilön kehittymisen tasot voivat näyttää erilaiselta kuin sinun, ja se on täysin luonnollista. Tärkeintä on, että tunnet eteneväsi kohti suurempaa itsenäisyyttä ja mielenrauhaa – omaan tahtiisi.

Kuinka käytät tätä kirjaa

Tämä kirja on kuin linnan kartta. Jokainen huone edustaa yhtä arjen osaluuetta: vettä, ruokaa, lämpöä, terveyttä, rahaa ja paljon muuta. Voit kulkea linnan huoneet järjestyksessä alusta loppuun, mutta voit myös astua suoraan siihen huoneeseen, joka juuri nyt tuntuu tärkeimmältä.

Jokaisen huoneen lopusta löydät kaksi erityistä osiota: Ensimmäiset askeleet -osion joka sisältää nopeita konkreettisia tekoja, sekä Pohdittavaksi-laatikon, jossa pysähdyt miettimään omaa tilannettasi. Näiden osioiden avulla pääset nopeasti alkuun niillä osa-alueilla jotka ovat vielä sinulle uusia ja saat uusia ajatuksia omaan varautumisprosessiisi liittyen.

Kirjaa ei tarvitse ”suorittaa” kerralla. Jokainen pieni askel on varautumista. Voit aloittaa niistä huoneista joiden vahvistaminen sopii nykyiseen elämäntilanteeseesi parhaiten ja voit myöhemmin palata haastavampien huoneiden rakentamisen pariin. Kun pala palalta vahvistat eri huoneita, koko linna muuttuu kestävämmäksi ja tarjoaa paremman turvan. Kirjan osa 2 keskittyy tähän prosessiin.

Kun olemme rakentaneet linnan ja huolehtineet sen huoneista, siirrymme seuraavaksi katsomaan osassa 3 mitä linnan muurien ulkopuolella tapahtuu. Osassa 4 keskitymme erilaisiin kriiseihin ja siihen, miten oma linna voi suojata meitä myrskyjen keskellä.

Kirjan lopusta löydät hyödyllisiä linkkejä ja vinkkejä lisälukemiseen. Niiden avulla voit syventää tietojasi ja jatkaa oman varautumisen linnasi vahvistamista.

Miten rakennat elämän, joka kestää häiriöt ja yllätykset?

Linnan omistajan käsikirja johdattaa sinut varautumisen kokonaisuuteen.

Se yhdistää käytännön taidot ja ajattelutavan, joka tekee varautumisesta osan jokapäiväistä elämää.

Kirja kulkee useiden linnan eri huoneiden kautta kohti lopullista päämäärää:
vahvempaa, valmiimpaa ja kestävämpää arkea.

Tämä ei ole pelkkä selviytymisopas, vaan opas rakentaa oma arjen linna – paikka, jossa hallinta, rauha ja valmius kulkevat käsi kädessä.

